

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Банківський менеджмент»

вибіркова

Освітньо-професійна програма: Облік і оподаткування
Спеціальність: 071 Облік і оподаткування
Галузь знань: 07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Факультет: економічний
Мова навчання: українська
Розробники: Харабара В.М., доцент кафедри фінансів і кредиту,
к.е.н., доцент

Профайл викладача: <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/harabara-violetta-mykolayivna>

Контактний тел.: +380955794019

E-mail: v.kharabara@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=4222>

Консультації: он-лайн консультації - згідно з графіком
очні консультації – за попередньою домовленістю

1. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Банківський менеджмент» належить до циклу вибіркових освітніх компонент підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Навчальна дисципліна дозволяє здобувачам поглибити компетенції прийняття управлінських рішень у сфері менеджменту банківської діяльності, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій, характеризується невизначеністю умов і комплексністю вимог.

2. Мета навчальної дисципліни: поглибити фундаментальні знання та вміння з теорії та практики прийняття фахових управлінських рішень у сфері організації, планування, діагностики та моделювання усіх аспектів діяльності банківських структур.

3. Пререквізити. Навчальна дисципліна «Банківський менеджмент» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми пропонується для прослуховування здобувачам освіти в другому семестрі першого року навчання паралельно із такими обов'язковими дисциплінами як «Управління комунікаціями, конфліктами та бізнес етика», «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством», «Організація і методика аудиту». Вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» покращить засвоєння інших обов'язкових дисциплін, зокрема «Аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень».

4. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» та галузі знань 07 Управління і адміністрування вивчення дисципліни «Банківський менеджмент» сприяє поглибленню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні та фахові компетентності:

ЗК 1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 4. Здатність формувати фінансову звітність за міжнародними стандартами, коректно інтерпретувати, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень.

ФК 8. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.

ФК 11. Здатність діагностики результатів діяльності, їх об'єктивної оцінки та пошуку нових можливостей у досягненні мети суб'єкта господарювання.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний рівень і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПРН 9. Формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПРН 10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

ПРН 11. Розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання.

ПРН 12. Обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1 Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість				Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна ф.н.	I	II	4	120	2	15	15	-	-	90	-	залік	
Заочна ф.н.	I	II	4	120	2	6	4	-	-	110	-	залік	

5.2 Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб.	інд	с.р.		л	п	лаб.	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Економічні, правові та організаційні основи банківського менеджменту													
Тема 1. Теоретичні основи банківського менеджменту. Мета: розглянути теоретичні основи банківського менеджменту, його сутність, принципи, завдання та функції в управлінні банківською діяльністю.	12	2	1				9	12						11
Тема 2. Організаційне забезпечення банківського менеджменту. Мета: розглянути суть і зміст організації банківської діяльності, типи та види банківських установ, суб'єкти управління банку та їх повноваження, методи та принципи управління персоналом банку.	11	1	1				9	12	1	1				11
Тема 3. Система планування банківської діяльності. Мета: розглянути основні компоненти банківського планування, стратегічного планування, тактичного та фінансового планування.	13	2	2				9	12						11
Тема 4. Банківський маркетинг Мета: розглянути теоретичні засади організації та управління маркетинговою діяльністю у банківській сфері.	12	1	2				9	12						11
Разом за ЗМ1	48	6	6				36	48	2	2				44

Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Практичні аспекти банківського менеджменту											
Тема 5. Управління капіталом банку. Мета: розглянути теоретичні засади щодо управління капіталом банку: сутність та структура фінансових ресурсів банку; функції і види власного капіталу банку та методи його оцінювання; механізм управління капіталом банку.	12	2	1			9						11
Тема 6. Управління пасивами банківських структур. Мета: розглянути теоретичні засади щодо управління пасивами банківських структур: сутність, склад і структура пасивів банку; шляхи мобілізації ресурсів на фінансових ринках; механізм управління зобов'язаннями банків.	13	2	2			9			1	1		11
Тема 7. Управління активами та позабалансовою діяльністю банків. Мета: розглянути теоретичні засади щодо управління активами банків, в тому числі управління кредитним портфелем та кредитною політикою банку, портфелем цінних паперів та позабалансовою діяльністю банку.	12	1	2			9			1	-		11
Тема 8. Управління ліквідністю банків. Мета: розглянути економічну сутність та значення ліквідності банку, еволюцію підходів до визначення банківської ліквідності, причини виникнення кризи з ліквідністю та потреби в ліквідних активах банку, а також механізм управління ліквідністю банку.	13	2	2			9			12,5	1	1	11
Тема 9. Управління банківськими інноваціями та інноваційними технологіями. Мета: розглянути теоретичні засади запровадження, організації та управління банківськими інноваціями та технологіями в сучасних умовах.	11	1	1			9			12	1		11

Тема 10. Управління банківськими ризиками. Мета: розглянути теоретичні засади щодо визначення, класифікації та методів оцінки банківських ризиків, механізму управління фінансовими ризиками банку.	11	1	1			9								11
Разом за ЗМ 2	72	9	9			54	72	4	2					66
Усього годин	120	15	15			90	120	6	4					110

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи*

п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема: Теоретичні основи банківського менеджменту. Завдання: опрацювати питання щодо теоретичних засад формування механізму банківського менеджменту, його основних складових, методів та важелей, систем забезпечення.	9	11
2	Тема: Організаційне забезпечення банківського менеджменту. Завдання: опрацювати питання щодо теоретичних засад впливу інституційних та соціально-психологічних детермінантів поведінки для обґрунтування та прийняття управлінських рішень у банківській сфері.	9	11
3	Тема: Система планування банківської діяльності. Завдання: опрацювати питання щодо теоретичних засад формування бізнес-плану банку, в тому числі формування плану залучення та розміщення ресурсів, плану розвитку мережі банку і його матеріальної та технічної бази, планів розвитку персоналу та розподілу прибутку.	9	11
4	Тема: Банківський маркетинг. Завдання: опрацювати питання щодо теоретичних засад управління комунікаційної політикою банку, яка включає регулювання відносин банку з клієнтами, формування корпоративного іміджу, використання сегментаційного підходу у просуванні банківських продуктів і послуг.	9	11
5	Тема: Управління капіталом банку. Завдання: опрацювати питання щодо основних напрямів удосконалення політики управління власним капіталом банків через підвищення фінансової безпеки і фінансової стійкості, впровадження системи моніторингу ризикових активів, зобов'язань, а також якості кредитного портфеля банку.	9	11
6	Тема: Управління пасивами банківських структур. Завдання: опрацювати питання щодо теоретичних засад процесу управління недепозитними ресурсами банків, оцінки ефективності їх залучення через операції з центральним банком, на міжбанківському ринку, емісію облігацій та інших боргових цінних паперів.	9	11
7	Тема: Управління активами та позабалансовою діяльністю банків. Завдання: опрацювати питання щодо теоретичних засад використання інтегрованих підходів та моделей управління активами і пасивами банку, таких як модель валютного метчингу,	9	11

	модель імунізації балансу та управління дюрацією, модель гепу, Яка передбачає фіксацію спреду та управління гепом.		
8	Тема: Управління ліквідністю банків. Завдання: опрацювати питання щодо теоретичних засад оцінки ліквідності в контексті управління активами та пасивами банківських установ на основі методу структурування фондів, визначення поточного рівня платоспроможності та стійкості банківської установи.	9	11
9	Тема: Управління банківськими інноваціями та інноваційними технологіями. Завдання: опрацювати питання щодо особливостей запровадження сучасних та новітніх продуктових, процесних (технологічних), ринкових інновацій та інноваційних технологій у банківську сферу.	9	11
10	Тема: Управління банківськими ризиками. Завдання: опрацювати питання щодо теоретичних засад хеджування як методу управління ризиками, використання похідних фінансових інструментів (деривативів) для хеджування ризиків у банку та управління відсотковим та валютним ризиками у банку.	9	11
Всього годин		90	110
*Самостійна робота студентів з дисципліни банківський менеджмент направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, підготовку та презентацію індивідуальних завдань до відповідних тем дисципліни.			

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – екзамен

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв'язання задач, виконання завдань для самостійної роботи) – 6 балів. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за кожну тему. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 24; 2 модуль – 36 (разом – 60 балів).

Загальна (максимальна) кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Залікове завдання містить два теоретичних питання з дисципліни, 5 тестових завдань і одне практичне завдання з пройденого матеріалу. У 40 балів, що можливо отримати на екзамені входить: 2 теоретичних питання (по 10 балів відповідно), 5 тестів по 2 бали (сумарно 10) та практичне завдання (10 балів). У випадку не повної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання. Аналогічно виставляються бали по другому питанню. Практичне завдання оцінюється таким чином: 10 балів – за повністю вирішене практичне завдання; 8 – за правильно вказані формули та методика розрахунку, однак неправильне розв'язання; 5 – за правильно вказані формули чи методика розрахунку, однак не має числового розв'язку; 3 – за правильний хід обчислення чи вирішення завдання, однак не виконаний в повному обсязі. В іншому випадку практична ситуація оцінюється в 0 балів. У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до складання заліку.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

7. Рекомендована література-основна

1. Довгань Ж. Менеджмент у банку. Підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 512с.
2. Зянько В. Банківський менеджмент. Навчальний посібник. 2-ге вид. Вінниця: ВНТУ, 2018. 126с.
3. Інтегрована система управління ризиками банку: монографія/ за заг.ред. Шульги Н.П. Київ, 2018. 440с.
4. Коваль Н.О., Єпіфанова І.Ю. Банківський менеджмент. Практикум. Вінниця: ВНТУ, 2017. 86с.
5. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 485 с.
6. Кредитний менеджмент: навч. посібник, за ред. О. І. Копилук. Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2016. 368 с.
7. Неізнана О.В. Фінансовий менеджмент у банку. Конспект лекцій. Кривий Ріг, 2017. 216с.
8. Система ризик-менеджменту в банках: теоретичні та методологічні аспекти: монографія/за заг. ред. Коваленко В.В. Одеса, 2017. 304с.
9. Фінансовий менеджмент у банку. Навчальний посібник. Журавльова Т.О., Макаренко Ю.П., Турова Л.Л., Сірко А.Ю. Дніпро: Пороги, 2021. 360с.
10. Фінансовий менеджмент банку. Навчальний посібник. Сало І.В., Криклій О.А. Суми: Університетська книга, 2019. 314с.
11. Фінансовий менеджмент у банку. Навчальний посібник. В. Лачкова., Л. Лачкова., І. Шевчук та ін. Харків, 2017. 180с.
12. Сокиринська І. Фінансовий менеджмент у банку. Навчальний посібник. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 192с.
13. Харабара В.М. Банківський менеджмент. Фінанси, банківська справа та страхування. Управління фінансами: мікро- і макрорівень: підручник для магістрів / за ред. проф. П.О. Нікіфорова, доц. Н.А. Бак. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича 2021. С.109-174.
14. Харабара В.М. Банківські операції: в схемах, таблицях, коментарях: навчальний посібник / уклад.: О.М. Гладчук., І.Я. Ткачук., В.М. Харабара. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2020. 208 с.
15. Харабара В.М. Інноваційні механізми ритейлу у банківському секторі України. Фіскальна і монетарна політика економічного розвитку України: монографія/ за заг. ред. Нікіфорова П.О., Ткачук І.Я. Чернівці: Технодрук, 2020. 260 с.

8. Інформаційні ресурси.

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Асоціація Українських банків - <http://www.aub.com.ua/>
2. Банківський портал “uabankir” - <http://www.uabankir.com/>
3. Верховна рада України – <http://www.rada.kiev.ua/>
4. Інформаційний проект “Фінанси” - <http://www.finances.kiev.ua/>

5. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
6. Національне рейтингове агентство РІОПІК-<http://rurik.com.ua/>
7. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
8. Національний банк України – [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)
9. Українська асоціація інвестиційного бізнесу – <http://www.uaib.com.ua/>
10. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб – <http://www.fg.org.ua/>

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

11. Азіатський банк розвитку - <http://www.adb.org/>
12. Європейський банк реконструкції і розвитку - <http://www.ebrd.com/>
13. Європейський інвестиційний банк - <http://www.eib.org/>
14. Європейський центральний банк - <http://www.ecb.int/>
15. Міжнародний валютний фонд - <http://www.imf.org/>
16. Світовий банк - <http://www.worldbank.org/>
17. Центральний Європейський банк - <http://www.ecb.int/>

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек в Україні:

18. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
19. Електронна бібліотека Львівської комерційної академії – www.dev.lac.lviv.ua/lib
20. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbu.gov.ua
21. Національна парламентська бібліотека – www.alpha.rada.kiev.ua
22. Путівник по ресурсах фінансової і банківської тематики “Банкір” - <http://fingid.com/>